

Mordaunt Áp-tÁse

Hozzájadt: Szikora László

2008. június 24. Kedd 22:46

Utolsó frissítés 2016. március 17. Csütörtök 10:03

Sok idő eltelt az előző hajóm befejezése óta, amely után azonnal nekikezdtem az új makett készítésének, de a készítmények egy kicsit változtak és az elmúlt másfél évben nagyon kevés időm jutott a maketkezésre. Talán jutottam oda, hogy már tudok valamit felmutatni, ezért elkezdem a cikksorozatot, de ne várjatok gyors előrehaladást.

Tehát az angol HMS Mordaunt negyed osztályú sorhajó makettjét kezdtem el az Euromodels kit rajzai alapján. Választásom azért esett erre, mert a régi modellekben is és a újabbakban is egy előző szériájának talán, vagy előző kevesen áptették meg, legalábbis az interneten nem sok fotót, cikket találtam róla. Ez a készletből a készítmény fotója, tehát ez az alap, ennél csak szebbet szabadna csinálnom, legalábbis ez a cél, azután majd megírtuk!

Á

Á

A készlet M 1:60-as méretarányú. Viszont szeretnék egységes, azonos méretarányú hajókat csinálni, ezért a felnagyoltam 1:50-re. A máshely falán láthatóak a rajzok, a gyártó tudok modelleket venni, valamint pihenésükkel elnézegetem, és lelki szemeimmel látom a leendő makettet.

Á

A gerincet és a bordákat 6-os rétegelt lemezből vágtam ki. Ez a kit rajzai alapján készített bordázat, azt hiszem látható, hogy van ahol 10 cm is van a bordák között, ami előző nagy távolság a palánkozáshoz, főleg, hogy az meg az á-vek, és nem lesz előző merev a hajótest.

Á

Ezért megíromszoroztam a bordák számát, a gyártó majd nem olyan lett, mint egy igazi bordázat. Ideiglenesen felraktam a fedőlejteket, melyeket 3-as rétegelt lemezből vágtam ki.

Â

Felkerülte az orrtáke, valamint a bordák oldalán kivágtam/reszeltem a szárvázat süllyesztett palánk helyét, mely az első palánk felrakásánál lesz nagy segítség.

Â

Azt természetesen tudtam, hogy a plusz bordák átlában lesznek az ágyőny-látsóknak, de hogy kő helyen még az erőd bordákba is belezavar?! Ezért valószínűleg az ágyőablakkereteket a palánkozás elétt belevágtam.

Â

Ekkor elérkezett a tőli időszak, meg egy bordatőrös (szerencsére nem a hajás!), így a szokásos tőli faragás is megkezdődött. Gondolom a kőszlethez főmőntőtt figurákat adnak és a rajzok is elég elnagyoltak, de azért belevágtam.

Â

Az én "faragásom" amolyan kőzzel-lájjal módszerrel készült. A vőszakot rőscsavarhőz kőszletből meg lehetett őlezni és a használatot is jól bírja.

Â

Kis turbómarókat is használtam a Proxonhoz. Ami a legjobban bejőtt, az a győmőjnttal felsőrt csiszolőfej, ami őgy mőködik, mint a csiszolőpapő-r és persze a fa nem nagyon koptatja. Őletem vőgőőig hasznájlhatom!

Â

Itt látható a folyamat egy kicsit leegyszerűsítve: először kivágom a felrajzolt formát, majd későbbel kinagyolom a szinteket, ezután márval, későbbel, a legvégén finom csiszolópapírral, gumikával kialakítom az alakot.

Â

Még jobban, hogy megmenekítettem egy egyforintost, így látszik, hogy még 1:50-ben sem túl nagyok ezek a dőlékszögek.

Â

A társalakjai. Az emberbiztonság nem az erősségem, de bírom benne, hogy a kárpintzet és az aranyfestés rajta.

Â

A taffelzet belső végfalának a domborműve, ezzel is elszáraztam egy darabig!

Â

Ez egy saját készítésű pantográf, azaz megoldás, melybe egy Proxon márkát lehet befogni. Ezt azért talál ki, mert előzőleg sok egyforma faragás dőlést, de átnéni nem akartam, legyen csak fából minden!

Â

Kifaragtam a mintát kétszeres nagyságban, ezt megoldom le a tapogatóval, amelynek mindig a márkás kétszeresének lenni (ebben az esetben, amikor 1:2-ben kicsinyítetek!)

Â

Itt dolgozik az ÂjtmÂrÂ' 1 mm-es gÂmbmarÂ³. Alakul a forma! Kb. fÂl Â³ra egy alak elkÂszÂ-tÂse.

Â

Ez az eredmÂny. TermÂszetesen mÂg rÂj kell dolgozni, mivel a marÂ³ rÂjdiuszokat hagy, tehÂjt ez csak egy nagyolÂis, nagy segÂ-tsÂg, mert a mÂretek egyformÂjk Âs a fÂ' formÂjk mÂjr adottak.

{mospagebreak title=2. rÂsz}

ElÂg rÂgen volt, mikor elkezdtem a Mordaunt ÂpÂ-tÂsÂt, illetve az ÂpÂ-tÂsÂ elsÂ' rÂszÂnek megjelenÂse tÂtÂve volt. TalÂjn mÂjr majdnem a âžroncstemetÂ'beÂ' kerÂlÂt a cikk. Sajnos kevesebb lett a szabadidÂ'm, valamint mÂjs projecteken dolgoztam (terasz pavilonnal, konyhaszekrÂny, kocsibeÂllÂ³, â€i), illetve lehet, hogy egy kicsit âžalkotÂi vÂlsÂgbaÂ' kerÂlÂtem. EgyedÂli makettes aktivitÂsom a talÂlkozÂ³kon valÂ³ rÂszvÂtel volt Âs a legutÂbbin rettenet rosszul Âreztem magam, hogy a sok kÂsz Âs fÂlkÂsz hajÂ³ kÂzÂ csak rumot tudtam vinni (azÂrt ennek is ÂrÂlÂtte tÂbbiek!). SzÂval ismÂt kikÂltÂztem a mÂhelybe. LÂjtsÂlag nem sokat haladt a hajÂ³, de sok mindent elÂ'kÂszÂ-tette. Egy makettezÂ'tÂrsunk szintÂn a Mordauntot kezdi ÂpÂ-teni Âs egy kicsit meglepÂ'dve kÂrdezte, hogy mi az a sok mind amit elÂ' kellett kÂszÂ-tenem. Egy kicsit neki is szÂl ez a mÂsodik rÂsz:

A palÂnkozÂis miatt a bordÂkat megsÂrÂ-tettem, ahogy azt elÂ'zÂ'leg mÂjr Ârtam, de a tatnÂl ismÂt egy nagy Ârrel talÂlkoztam. A kÂpen lÂjthatÂ³ az utolsÂ³ rÂtegeltemez borda, ezutÂjn a tattÂkÂrig a rajz szerint a levegÂ'ben lÂgna a palÂnk. EzÂrt âžÂcsoltamÂ' mÂg hozzÂj egy tartÂszerkezetet, mely egyben a tattÂkrÂt is biztonságosan fogja rÂg. Emellett az alatta levÂ' Â-ves rÂszt is bordÂsan oldottam meg.

A sÂrÂbb bodÂzÂis Âs a nem tÂl gondos megtervezÂse miatt tÂbb helyen a bordÂkhoz kerÂlÂtek az ÂgyÂnyÂ-lÂj, ezÂrt, illetve az egyszeri palÂnkozÂis miatt elÂ're beÂpÂ-tettem az ablakokat. Az ÂrbÂ³cok alsÂ³ darabjait is elkÂszÂ-tette

beillesztetem, amíg még láttam a csatlakozási pontjait és be tudtam állítani, így ha arra kerül a sor, csak bekenem ragasztással és mehet a helyére.

Itt már lefestve játszani késznek az ügynyálák, valamint márgák fekete festet lapokat fogattam fel, ezek tartják majd az ügnyőcsöveket.

A kritikus szemek biztosan észrevették, hogy több helyen csavart használtam, lehet, hogy triválent, de remélhetőleg lezárta a fedélzet rögzített lemezt, illetve az ügynyálák márgáit fekete lemezt is így tettem fel, nem bázva a ragasztásban, mikor majd formát nyomom bele az ügnyőcsövet. Ennek a kápnak még az az érdekessége, hogy a kitűzők úgy tervezték meg, hogy egy darabban nem lehet betenni a fedélzet ezen részét, ezért hosszban is kellett osztanom, így tudtam befűteni a helyére.

A rabszolgamunkán is töl vagyok, ledaraboltam és megcsiszoltam az összes palántát és pallát, így nem is látszik soknak, pedig jó néhány napom ráment.

Ez a kis csiszológépszerkezetem: vastagsági és homlokcsiszológépek egyben fűzőgáppal meghajtva. A tengedtem a palánták egyforma vastagok lettek és eltűntek a felszínyomok.

Én az első palánták! A tat alatti rész, mely minden irányban van. Eddig idegenkedtem a pillanatragasztás kellemesen csalódtam! Kánnnyedőn a csősről a csőre rányomtam a palántákat a vben és már kész is volt! Látszik biztos a kátt, remélem így is marad!

képvetkezéskor!

Beakasztva a palánkot a ragasztás biztos nem engedi majd el, természetesen azért el kell majd hajlítani!

A fedélzeti deszkák tőrésének imitálására tőrésle módszerrel találkoztam, de próbáltam valami egyszerűbbet magamban annyira, hogy a deszkák alá papírt ragasztgassak! Jól hangzott, hogy filccel húzzam végig az áleket, ki is próbáltam és jó! Nézett ki az oldalaknál, de mikor a végeit festettem be, rájöttem, ez sem tetszik, mivel felszívja a festéket. Lehet, hogy más fajta fűződik, vagy valamit nem jól csináltam!

Találtam itthon régi vastag tőrőceruza hegyeket, ezt húztam végig az áleken, mivel egy kicsit rá is nyomtam, nem csúszta, hanem egy letűrés is csinált.

Az orr-résznél le kellett állítani, mivel palánkozás után már nem fűrek hozzá; a fűzőt lefedélzetet. Széles lett a ceruzás módszer.

A gomb már megvan a kabáthoz! Időközben néha faragtam is.

Természetesen majd megkap egy festést, gondolom egész máris lesz az ísszkor.

Ezekután már tényleg a palánkoko is kényvetkezik, az sem lesz től gyors menet, de remélem hamarabb fogok jelentkezni a folytatással.

{mospagebreak title=3. rész}

Az utóbbi időben elég lassan haladtam a hajással, ez abból is látszik, hogy majd két évvel ezelőtt jelentkeztem a pártos leírásával, de mint látni fogjátok, azért megint egy kicsit építettem a Mordaunt. Tehát a palánkokat kényvetkezett, melyhez 7x2 mm-es kényrtefa láceket használtam és a Loctite pillanatragasztó gél mellett dántattam. Ez jóval gyorsabb volt, mivel lényegesen gyorsabban haladtam, mint az előző hajásmunkáim használt faragasztóval, bár drágább is!

Először a dőrszfák alatti palánkokat ragasztottam fel, ezzel adtam meg az bájis á-vet. Ez az a két világosabb palánkok ami kényzárban látszik. Ja, igen, azt még nem mondtam, hogy a palánkokat szárnnyalat szerint szótvallogattam, hogy a pácolandó részeknél hasonlóan sátsátságek legyenek, a festett részeknek meg mindegy, hogy milyen árnnyalatú legyen az a deszka.

Még csiszolás előtt is egész jóan az ki és végre sikerült egy jó kényzelkőpet készítenem. Persze az orr ács nem lett ilyen szép, volt mit csiszolni és még á-gy is maradtak részek, kisebb hibák. Azzal vigasztalom, hogy az eredmény sem lehetett kénykőletes!

Megcsiszolva és kigittelve, pácolásra és festésre előkészítve.

Festés után már jás, ha stabilan le tudom tenni a hást, ezrt sszeállttem az állványt, nem bonyolítottam túl a csavarral a gerincbe ragasztva, Á-gy nem tud elmozdulni a kásábi munkafolyamatok alatt. Hogy egy kicsit elkálln, diával pácoltam, majd lelakkoztam.

Az a jó/rossz tulajdonságom, hogy ha valamitől félek, vagy nem tudom, hogyan csináljam, akkor féltetem a dolgot, hogy beöregjen. Most ez volt a pácolással: szeszes vagy vizes pácot használjak? Mi lesz, ha az egészes eddigi munkámat ténkre teszem, mert foltos lesz? Szával egy teljesen más tómmal, az ablakokkal kezdtem el foglalkozni. Ezen is sokat filáztam, Ás arra jutottam, hogy csak fábá kellene kivitelezni! Mivel gyakorlatilag egy fedzeti rcsot kell csinálnom, csak vökönyebb anyagbá Ás nem derékszágesszerakkal. Ezrt marással Ás fászeléssel kis fogazott csináltam, valamint kicsi láceket melyek belemennek a nótokba.

Az ablakkerethez kicsi T-láceket martam.

Mivel minden ablak más méretű, illetve más szögben áll, egyszeren a rajzot vettem alapul, erre ragasztottam fel a fágáleges láceket pillanatragasztával.

A nótokat társzelével a megfelelő szögre igazítottam, majd beleragasztottam a vízszintes láceket. Meglepő, hogy papárra ragasztott lácek milyen mereven álltak, simán lehetett reszelni, persze azrt ézkánnnyá kázzel.

A T-láceket felragasztva adtam meg a kálsá formájait.

Leválasztottam a papárrá Ás finoman addig csiszoltam, má-g a fágáleges lácek egy sá-kba kerültek a vízszintre

Iáccokkal. A ragasztás olyan jól fogta, hogy csak egy helyen esett ki egy kis darab. Nem rossz arány 14 ablaknál.

A pácolás mindig árt, ágy az oldalzsebekkel folytattam. A kit instrucciójával ellentétben egy darabot faragtam csiszoltam ki. A nehézsége csak annyi, hogy minden oldala szárigben van vagy áves. Az áleket nem csináltam tákálásra, mivel ezeken mindenhol d-szálak lesznek.

Lefestve, ablakkal. Elfelejtettem az ablakoknál megemlíteni, hogy a festés után vékony plexi lapot ragasztottam az keret mögé, ágy igazi ávegezett hatása lett.

Még egy próbafestés is befejezte a pácolás elát. Azt próbáltam ki, hogy ha az arany festés eltt lenolajkencével a fát, mit viltotzat a kinézetén. A jobb oldalon íthatás kát d-sz kázzal az egyik be volt eresztve, a másik nem. Bőve fotón látszik kálálás, ez csak a fényviszonyoknak kásházánhet, a valóságban ták egyforma lett. Ágy a lenolajkiláve!

A hosszú ázfekészállás után olyan gyorsan lepácoltam a haját, hogy nem is késztált fotás. Itt már a fehér maszkoltam, mivel az a tapasztalatom, hogy ecsettel nagyon rossz fehér festeni, ezért ezt fjtam, hogy szép homogén legyen.

Áos itt van bepácolva, lefestve! Végül rusztikus tály vizes pácot használtam. A felszársás ellen a pácolás tábbszár (sokszor!) vizes ruhával benedvesítettem, száradás után 500-as csiszolópapárral lesimítottam. Egy idő után már nem szársásdált, akkor jtt a pác, kis labdaccsal felkenve.

Ismét az ablakok a tákárben. A ányeg, hogy a le-rás 3 mm vastag rétegelt lemezt á-r a tákár anyagának.

Ögyesen el is készíttettem, majd rajjítottam, hogy még 100-as szággal sem tudom a tavóban rögzíteni. Ezért csaláshoz folyamodtam és 2-es máanyaglapból ájracsináltam és kis csavarokkal rögzíttettem.

A felcsavarozás és ragasztás után bepájnkoztam. Szerintem ágy még szebb, mintha csak simán a rötegelt lemez festem.

A fekete részeket is lefestettem, illetve a drótszálak is felkerültek

Közben a fedélzet is alakulgat, a fedéletek készíti homlokfelülteké a még a faragott oroslónok és az ajtó vasalás hiányoznak

A pácolt felületet lelakkoztam, ágy már röttebb szá-ne van. Most itt tartok, végre íjtszédik, hogy ebből mégiscsak hajás lesz!

{mospagebreak title=4.rés}

Folytattam a Mordaunt építését, mégpedig néhány apróságig elkészítéssel, mivel az előfedélzet rögzítésé elűtt be kellett raknom a tázhelyet és néhány ájgyót, mert később ez szinte lehetetlen. A tázhely árd eset, mivel tulajdonképpen csak a komény csa íjtszik, illetve a fedélzet alá belesve talán valami az elejéből. Mindezek ellenére amellet dróttítottam, hogy rendesen megcsinálom. A komény terékét kiserkesztettem és rözlemezből kivágtam, majd egy fa sablonon ísszeformasztottam.

A tászhely testét fűzőkkel martam ki a táglalattal egyhártrt, majd a tetejét, a platnikat, ajtókat, pántokat, zárokat rázlealakítottam ki és ragasztottam a helyére.

Ezután festéssel feldobtam, bár szerintem jobban nézett ki ellette.

Következtek az ügyök. Azon ismét sokáig elmorfondóztam, hogy miből készítek az ügyösöket. A zesztergályt gyorsan elvettem, mivel nem olyan jó a kis esztergáépem, hogy a profilok nyomásait kibírja, még sokáig tartott volna. Opció volt az íntés is, de ehhez semmim nem volt, valamint réges-régen szerszámok koromban sokszor íntettem, és mindig gond volt a kifolyással, levegővel, no meg nem is igazán szerettem. Valamikor sok évvel ezelőtt Bókscsabán, a makett kiállításán egy idős bácsi bemutatta a pantográf esztergáét, melynek az az volt, hogy nem íllással, hanem kicsi maróval forgácsolt, éppen kőtárfogó szegekre volt beállítva. Pantográf van, így csak egy forgatászerkezetet kellett csinálnom, melyet egy varrógápmotorral hajtottam meg.

Kétszeres kárvonalmintát készíttettem rétegelt lemezből, talán jobb lett volna valami szávsabb anyagból, de végül kibírta azt a pár darabot.

Az eredmény meglepően jó lett, és igen gyorsan haladtam vele. Az persze tény, hogy minden fordulat csőcsra volt járva, még így is meg kellett csiszolni egy kicsit.

Ha már a teljes ügyösöket megsztergálytam és benne voltam, megcsináltam a főtágyakat is, melyek a alsó fedőzeteken egy csapalással vannak behelyezve a már elűre (még palánkozás elűtt) beragasztott homloklapokba.

Lefestettem űket, a fa egyenetlenségé miatt (lehet, hogy jobban meg kellett volna csiszolni?!) egészen űntvűny kinű lett.

Ezűűn az űgyűkocsik alkatrészeit kűszűtettem el: fűrtam, martam, esztergűltam, csiszoltam, szűval ezekben volt mindenűle munkafolyamat, jű kis szűrakoűs volt.

A rűz alkatrészek kűvetkeztek: szemek, karikűk, űgyűcsű lefogatű bilincsek. Itt megmutatok egy nagyon egyszerű trűkkűt, biztos sokan ismerik, de talűn van, akinek űj lesz. A szemek kűszű-tűsűhez 0,4 mm-es rűz drűtot hasznű, melyet tűbberes vezetűkbűl hűztam ki. Persze ez ilyenkor elűg gűrbe szokott lenni, fűleg, hogy elűg lűgy is.

Kűt sima, sű-k lapra van szűksűg, jelen esetben kűszűűrűlt acűllap, de ilyen vűkony anyaghoz kűt vastagabb rű lemez is elűg lehet. A kűt lap kűzű tessűk a drűtot űs a felsűlapot fel-le tologatjuk, kűzben egyre jobban űsszenyomjuk, gyakorlatilag mintha nudlit kűszű-tenűnk.

Az eredműny egy teljesen egyenes huzal lesz. Ne tűvessen meg benneteket, hogy a fotűn ilyen csavartnak lűtszik, ez a valűsűgban nem ennyire durva, csak felerűsű-ti valami fűnyhatűs.

Egy részre a szemeknek meghajlítva, az ¼vegecskákban a karikák, valamint egy ¼veg fegyverbarnát folyadék. Ezzel azt vettem, hogy ne kelljen a sok kis apró rész alkatrészt festeni, de nem teljesen úgy jött össze, ahogy szerettem volna. Ugyanis a szemeket és karikákat össze szoktam forrasztani, mert ezek a rész huzalok olyan lágyak, hogy beszereléskor egy kicsit jobban meghőzva a kétféle, azonnal deformálódnak. Viszont kiderült, bár a rezet szépen megszereli, de a forrasztást nem sűrűtöti, sőt valamilyen trutyi keletkezik rajta.

Tehát maradt a festés.

Nem bírtam ki, mellőztem egy gerenda fogpiszkálót, hogy látszódjanak a rétek.

Nem tagadhatom meg a szerzőimköszönetét, terveztem egy kivágás szerzőmot az ajtó és ajtónyílás-pántjaihoz, mivel ezekben is kell egy pár darab.

Felszereltem a marógépre, melyet egy próska-t használtam. Szerencsére a 0,2 mm-es rézlemez kivágásához kell tő nagy erő, így nem szaggattam szét a gépet. Bejelölgettem a lámpákat és kőzzel adagoltam a lemezt.

Az eredmény, szép egyforma pántok.

Gyorsan fel is raktam párt a fedélzeti ajtókra. A szárléteket domborúval imittam.

Ezeket a kis rézelemezeket használtam az ágyócsatlévek lefogatás bilincséhez is, ha már ott voltak és megfelelő szölességűek voltak, legalább nem kellett kávélni ezért rezeztetnem.

A bilincseket már nem festettem, hanem a barna-töltő folyadékot használtam. Annyi problémája volt, hogy száradás után egy világos réteg (gondolom valami oxidáció) keletkezett rajta (jobb oldali ágyó). Mivel a fegyvert is itt kell tárolni olajjal, ezt is megtároltam egy olajos fültisztóval, így teljesen jó lett (bal oldali ágyó).

Ágy összeállt a fegyverárral. Továbbá szabad a pálya az előfedélzeti felrakásra!